

„Nemzeti kultúra – társadalom, gazdaság, jólét”

Nemzeti kultúra – társadalom, gazdaság, jólét címmel több mint háromszáz fő részvételével rendeztek szakmai konferenciát 2016. január 12-én az Országház Felsőházi teremében, amelyen Balog Zoltán miniszter tartott nyitóelőadást. A meghívottak között kormányzati szereplők, az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) és társmisztériumok, háttérintézmények, civil szakmai, társadalmi szervezetek és kulturális intézménynek képviselői, valamint a kulturális területtel foglalkozó szakemberek és kutatók, piaci szereplők vettek részt.

Előzmények

2014 szeptemberében Hoppál Péter, az EMMI kultúráért felelős államtitkára húsz meghívott szakmai szervezet részvételével létrehozta a Kulturális Alapellátás és Közösségfejlesztés Kerekasztalát. A Kerekasztal eddig három alkalommal ülésezett. A szakmai szervezetek véleménynyilvánításukkal segítettek körvonalazni az alapellátás tartalmát, illetve szervezeti háttérének kialakítását. A projektszintű együttműködések technikai kérdéseinek kidolgozását követően a januári konferencián a tudományos és politikai szaktekintélyek álláspontját ismerhettük meg. Ezek alapján kirajzolódik, milyen szerepet játszhat a kultúra a kormány társadalmpolitikai céljainak megvalósításában, illetve a polgári középosztály megerősítésében.

A konferencia koncepciója

A konferencia a gazdag és sokszínű magyar kultúra vizsgálatában egyetlen témakörre összpontosított: hogyan tud a kultúra hozzájárulni a társadalmi kérdések megoldásához, a gazdasági teljesítmény fokozásához, az életminőség, illetve az ország versenyképességének javításához.

A konferencia fő célja a kulturális ágazat új irányainak és nemzetstratégiai céljainak felvázolása, illetve a kultúra „újrapozicionálása” a társadalom aktivizálása érdekében.

A kulturális intézményrendszer Magyarország egyik legnagyobb intézményrendszere, amely több mint 11 ezer statisztikai egységet foglal magába. Ez a hatalmas, szinte minden településen jelen lévő hálózat képes arra, hogy hagyományos tevékenységei mellett szerepet játsszon a társadalom fejlesztésében, a helyi gazdaság élénkítésében és végső soron a jólét növelésében.

E célok elérése több ágazat együttműködését igényli, de a kulturális feladatellátás kormányzati irányítása vertikális jellegű. A horizontális megközelítés szükségessé teszi az állandó partneri együttműködést. A minisztériumon belül a kulturális ágazat kiemelt együttműködési területe a köznevelés, a felzárkózás vagy a felsőoktatás, a minisztériumon kívül pedig a vidékfejlesztés, az örökségvédelem, az infokommunikációs fejlesztések, valamint a nemzetpolitika és a kulturális diplomácia. Tekintettel arra, hogy a kulturális intézmények – könyvtárak, művelődési házak, színházak, muzeális intézmények – fenntartása számos esetben a helyi önkormányzat feladata, az ágazat a fővárosi, illetve a települési önkormányzatokkal is együttműködik.

A kulturális alapellátás rendszerének működtetésében az állami fenntartók mellett kiemelten fontos partnerek a civil és egyházi szervezetek, amelyek szintén meghatározó szerepet töltenek be az emberek attitűd- és kompetenciafejlesztésében. Az együttműködés lehetőséget biztosít a közös tervezésre, a szinergikus erők kibontakoztatására.

Az előadások témája és felépítése

Az előadások a kultúrának az alábbi négy alapvető funkciójához kapcsolódtak:

A kultúra megtart

A kultúra kiemelt feladatot tölt be a múlt nemzeti értékeinek megőrzésében és megismertetésben, emellett fontos szerepet játszik mindennapjaink alakításában, meghatározza az egyén és a közösség sikerét, „versenyképességét”. A minőség felmutatásával segít a tájékozódásban, ösztönzi a problémamegoldó látásmódot; az emberek viszonyulásának, attitűdjeinek befolyásolásával pedig hozzájárul a társadalompolitikai kihívások sikeres megválaszolásához.

A kultúra felemel

Nemzeti ünnepeinken a kultúra nyújt felemelő élményt, ezzel kiemelve azt a hétköznapi sorából. A kultúra felemeli a leszakadó rétegből azokat, akik felfedezik, kipróbálják és másoknak megmutatják tehetségüket. A kulturális alapellátás kiterjesztésével az egész országot behálózó kulturális szolgáltató helyek és kulturális tevékenységek révén az emberek olyan értékekhez férnek hozzá, amelyek hozzájárulnak az egyén, a helyi közösségek, az egész nemzet emelkedéséhez.

A kultúra összehoz

A kulturális közösségfejlesztés, a közösségi innováció és tervezés a kulturális szolgáltató helyeken, közművelődési intézményekben, könyvtárakban, múzeumokban és az előadó-művészeti intézményekben „összehozza” azokat, akik kulturális értékekre vágyanak, azonos az érdeklődési körük, vagy csupán találkozni akarnak másokkal. Ezáltal nő a társadalmi kohézió és a bizalom. A kultúra közös anyanyelv.

A kultúra gyarapít

A kultúra az alapellátás és a közösségfejlesztés által erősíti a nemzeti összetartozást. Az alapellátás kiterjesztésén és a közösségfejlesztésen túl fontos feladatunk, hogy perspektívát nyújtsunk az alkotók, az előadóművészek, valamint a kreatív gazdaság számára. A kul-

túra gyarapítja azt a szellemi tőkét, amelyre a nemzet megmaradásához és sikerességéhez van szükség. A tömegeből való kiemelkedési lehetőséget jelent a tehetségeknek, gyarapítja a tudást, bemutatkozási, megmérettetési alkalmat biztosít számukra. Kiemeli a sikeres alkotókat és alkotásokat, valamint elismeri és támogatja azokat, így ad követendő példát a fiatal generációk számára, és gyarapítja a nemzeti vagyont. A kultúra versenyképes erő.

Előadók

A konferenciát **Hoppál Péter** kultúráért felelős államtitkár nyitotta meg. A program első blokkjában hangzott el **Balog Zoltán** kultúráért felelős miniszter *A kultúra és a kormány társadalompolitikai céljai* címmel tartott előadása, amelyben megjelölte a konferencia témáját, ismertette a kormány társadalomról alkotott jövőképét, illetve bemutatta a kultúra és a kormány társadalompolitikai céljai közötti összefüggéseket.

Minden előadásblokk előtt egy-egy ismert személyiség beszélt a négy funkcióhoz kapcsolódva saját tapasztalatáról.

Agócs Gergely, a Hagyományok Háza tudományos munkatársa a kultúra megtartó erejéről adott pillanatképet, majd **Lezsák Sándor**, az Országgyűlés alelnöke *A magyarság sorsa, mint feladat – A népfőiskolai mozgalom és a kultúra új szerepe* címmel tartott előadást. Őt **Fekete György**, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke követte, aki a nemzeti kultúrának és a nemzet kultúrájának szimbiózisáról beszélt a jelenlévőknek.

Az első blokk utolsó felszólalója **Hoppál Péter** volt, aki a *Kulturális alapellátás, kulturális közösségfejlesztés* témakörben ismertette a kormány társadalompolitikai céljait, és az azok megvalósítása érdekében tett eddigi lépéseket, továbbá összefoglalta a Kulturális Alapellátás és Közösségfejlesztés Kerekasztala munkáját és eredményeit.

Ezt követően **Kálid Artúr** színész a kultúra felemelő erejéről beszélt saját életútja és tapasztalatai alapján.

A második blokk előadói

Hámori József biológus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja a *Kultúra és egyéni fejlődés* című előadását tartotta meg, ennek középpontjában az önálló gondolkodásra képes, harmonikus személyiség áll, amelynek kialakulásában a kultúrának fontos szerepe van.

Freund Tamás agykutató, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke *A művészetek által gazdagított belső világ, mint a kreatív gondolkodó képesség közege* című előadásában az érzelmeink, motivációink és az emberiség, mindezeket meghatározó több ezer éves kulturális örökségének együttesét mutatta be.

Granasztói György miniszterelnöki megbízott a *Kultúra és polgári értékek* címmel tartott előadást az európai és a magyar polgárosodási folyamatokról, illetve az értékek változásáról.

A második blokkot **Závogyán Magdolna** kultúráért felelős helyettes államtitkár előadása zárta az államtitkárság által kezdeményezett attitűdvizsgálat eredményeinek ismertetésével (*A magyar járások tudáskörnyezete*).

Talárovics László, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szegilong polgármestere a kultúra összehozó erejéről beszélt a saját települése vonatkozásában.

A harmadik blokk előadói

Pálinkás József, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal elnöke *A kultúra innovációja – az innováció kultúrája* című előadásában a kultúra új nézőpontból való megközelítésére fókuszált. A kultúrát olyan szellemi beprogramozásnak nevezte, amely az emberek egyik csoportját megkülönbözteti a másiktól. A kultúra tehát összehoz és felemel, ugyanakkor gondolkodásunknak és viselkedésünknek egyfajta szoftvere is.

Lánczi András, a Századvég Alapítvány Kuratóriumának elnöke a *Társadalmi kultúra* címmel tartott előadást. Ebben a kultúra inspiráló hatásáról és az egyéni képzés, készségfejlesztés fontosságáról és a társadalmi értékekről szólt.

Rókusfalvy Pál kommunikációs szakember és bortermelő a kultúra gyarapító funkciójáról tartott beszámolót az általa megvalósított országos programok tükrében.

A konferencia tanácskozási **Böszörményi-Nagy Gergely**, a Design Terminál Nemzeti Kreatívipari Központ főigazgatója zárta, aki a *Kultúra és gazdasági teljesítmény* címmel tartott előadást a kreatív kulturális ipar és tevékenységek fontosságáról.

A eredményes konferencia zárszavát **Hoppál Péter** tartotta, aki egyben jelezte a résztvevők számára, hogy fél éven belül az elhangzott előadások konferenciakötetben fognak megjelenni.

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Kulturáért Felelős Államtitkárság
Kulturális Kapcsolatok Főosztály

Forrás:

<http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/hirek/csak-eros-nemzeti-kulturaval-lehet-megvedeni-az-europai-kulturat>